

Katsaus omais- ja perhehoidon edistämisestä sekä eräistä kärkihankkeista

Marjo Lavikainen, Erkki Papunen, Anne-Mari
Raassina & Päivi Voutilainen

Sosiaali- ja terveysvaliokunta 13.10.2015

Hyvinvointi ja terveys: Kärkihankkeet (+ 130 m€)

- Palvelut asiakaslähtöisiksi
- Edistetään terveyttä ja hyvinvointia sekä vähennetään eriarvoisuutta
- Toteutetaan lasten ja perheiden palvelujen muutosohjelma
- Kehitetään ikäihmisten kotihoitoa ja vahvistetaan kaikenikäisten omaishoitoa
- Osatyökykyisille tie työelämään

Kärkihanke 3:

Toteutetaan lapsi- ja perhepalveluiden muutosohjelma

TAVOITE: Nykyistä lapsi- ja perhelähtöisemmät, ennaltaehkäisevät ja vaikuttavat palvelut.

KUVAUS: Koko lapsi- ja perhepalveluiden palvelujärjestelmän uudistaminen

PÄÄTOIMENPITEET:

1. Uuden palvelukokonaisuuden mallintaminen
2. Luodaan uudistusta ohjaava ja toimeenpaneva koordinaattorakenne
3. Vahvistetaan muutostyötä kuntakokeiluilla ja uusien palvelukokonaisuuksien käynnistämiseen kohdennetuilla käynnistymisavustuksilla.

Kärkihanke 4:

Kehitetään ikäihmisten kotihoitoa sekä vahvistetaan kaikenikäisten omaishoitoa

TAVOITE: Iäkkäille sekä omais- ja perhehoitajille nykyistä yhdenvertaisemmat, paremmin koordinoitut ja kustannuksia alentavat palvelut

KUVAUS: Iäkkäiden palvelujärjestelmä uudistetaan. Omais- ja perhehoitajien hyvinvointia lisäävä toimintamalli juurrutetaan.

PÄÄTOIMENPITEET:

1. Palvelukokonaisuuden ja toimintamallien määrittelyt
2. Uudistusta ohjaavan ja toimeenpanevan koordinaattiorakenteen luominen
3. Mallinnus ja kokeilut

Hallituksen päättämät julkisen talouden sopeutustoimet (HO/liite 6.), mm.

- Perhehoidon kehittäminen lähinnä ikäihmisten hoidossa (+ 10-15-20 m€ vv. 2016-2017-2018→)
- Omais- ja perhehoitajien vapaat (+ 49,5 m€ 2016; + 75 m€ 2017 →)
- Lastensuojelu ja lapsiperheiden kotiapu (+ 10 m€ 2016→)
- Vanhusten kotihoito, veteraanit ja sotainvalidien haitta-asteen alentaminen (+ 10 m€ 2017→)

Perhehoidon kehittäminen lähinnä ikäihmisten hoidossa

- Perhehoidon kehittäminen lähinnä ikäihmisten hoidossa
 - Kehitetään perhehoitojärjestelmän ehtoja ja kannustimia ja siinä yhteydessä lisätään myös tukea: perhehoitajan palkkion mitoitus, täydennyskoulutus, työnohjaus
 - Ehdot ja kannustimet rajataan siten, etteivät ne houkuttele työikäistä aktiiviväestöä perusteettomasti siirtymään perhehoitajiksi

Omais- ja perhehoitajien vapaat

- Omaishoitajien ja perhehoitajien vapaat
 - Kehitetään ja laajennetaan omais- ja perhehoitajien vapaajärjestelmää
 - Kehitetään omaishoitajien ja vastaavien vapaaehtoishoitajien sekä perhehoitajien sijaisjärjestelyjä
 - Omais- ja perhehoitajien vapaapäivät edesauttavat jaksamista
- Tavoitteena omaishoidon ja perhehoidon kehittämisessä kalliimman hoidon korvautuminen omais- ja perhehoidon lisääntyessä

Omaishoidon ja perhehoidon kehittäminen / rahoitus

- Omais- ja perhehoitajien vapaat ym.
 - Vuonna 2016 noin 50 m€
 - Vuodesta 2017 alkaen 75 m€ vuodessa
- Perhehoidon kehittäminen
 - Vuonna 2016: 10 m€
 - Vuonna 2017: 15 m€
 - Vuodesta 2018 alkaen: 20 m€ vuodessa
- Valtionosuusprosentti 100 %.
- Säästöpotentiaali kuntien menoihin kalliimman hoidon korvautuessa kasvaa vuosittain ja on vuonna 2019 noin 193 miljoonaa euroa.

Omaishoidon ja perhehoidon kehittäminen / prosessi

- Toimenpidekokonaisuus sisältää sekä lainsäädäntömuutoksia että muita toimenpiteitä
 - Lakimuutosten esivalmistelu käynnissä, valmistellaan virkatyönä
 - sidosryhmiä kuullaan ensimmäisen kerran 20.10. valmistelun kickoff-tilaisuudessa
 - Lausuntokierros keväällä 2016
- Lakimuutosten on tarkoitus tulla voimaan 1.7.2016.
- Esitellään keväällä 2016 lisätalousarvioprosessissa.

Lastensuojelu ja lapsiperheiden kotiapu

- Lastensuojeluun ja lapsiperheiden kotiapuun kohdistetaan kuntien peruspalvelujen valtionosuuteen täydellä valtion rahoituksella
 - 10 milj. euron lisäys vuosina 2016—2018
 - 25 milj. euroa v. 2019.
- Toteutetaan sosiaalihuoltolain 1301/2014, 19 § 1.1.2015 alkaen laajennettuna tehtävää.
- Toimeenpano mm. Kuntainfon sekä kohdennetun ohjauksen ja valvonnan avulla

Vanhusten kotihoito, veteraanit ja sotainvalidien haitta-asteen alentaminen

- Iäkkäiden kotihoito
 - Lisätään kotihoitoa ja uudistetaan sen sisältöä, mm.:
 - Monipuolinen palveluntarpeiden arviointi
 - Apuvälineteknologian parempi hyödyntäminen
 - Osaamisen parantaminen
 - Myös palveluvalikoimaa tulee kehittää vastaamaan paremmin asiakkaiden tarpeita. Kuntia tuetaan kotihoidon palveluvalikoiman laajentamisessa
 - varhaisen palveluntarpeiden havaitsemisen toimintakäytänteisiin
 - varhaiseen ja tilapäiseen kotihoitoon esim. erilaisten siirtymien kuten kotiutusten yhteydessä
 - kotikuntoutukseen (ml. muistisairaat)

Vanhusten kotihoito, veteraanit ja sotainvalidien haatta-asteen alentaminen

- Sotainvalidit
 - Sotainvalidien haatta-asterajaa lasketaan 15 prosentista 10 prosenttiin 2017
- Rahoitus
 - läkkäät
 - 2017 ja 2018: 4,8 m€ / vuosi
 - 2019: 5,8 m€ / vuosi
 - Sotainvalidit
 - 2017 ja 2018: 5,2 m€ / vuosi
 - 2019: 4,2 m€ / vuosi